

Bruxelles, 8. rujna 2026.
(OR. en)

12882/26
ADD 1

Međuinstitucijski predmet:
2026/0247(NLE)

FRONT 163
MIGR 245
VISA 100

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	7. rujna 2026.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2026) 444 annex
Predmet:	PRILOG 1 Prijedlogu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma između Europske unije i Kneževine Andore o nekoliko aspekata u području upravljanja granicama

Za delegacije se u prilogu nalazi COM(2026) 444 annex 1.

Priloženo: COM(2026) 444 annex 1

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 7.9.2026.
COM(2026) 444 final

ANNEX 1

PRILOG

Prijedlogu odluke Vijeća

**o sklapanju Sporazuma između Europske unije i Kneževine Andore o nekoliko aspekata
u području upravljanja granicama**

Sporazum između Europske unije i Kneževine Andore o nekoliko aspekata u području upravljanja granicama

SADRŽAJ

PREAMBULA	5
DIO PRVI INSTITUCIONALNE ODREDBE	7
GLAVA I. OPĆE ODREDBE	7
Članak 1. Predmet	7
Članak 2. Dopunski sporazumi	7
Članak 3. Dobra vjera	8
Članak 4. Opća načela.....	8
Članak 5. Zaštita osobnih podataka.....	8
Članak 6. Ključni elementi.....	9
GLAVA II. NAČELA TUMAČENJA I DEFINICIJE	9
Članak 7. Pravo Europske unije	9
Članak 8. Privatna prava	9
Članak 9. Definicije	9
GLAVA III. INSTITUCIONALNI OKVIR	12
Članak 10. Zajednički odbor	12
DIO DRUGI KRETANJE OSOBA	13
GLAVA I. OPĆA NAČELA I CILJEVI.....	13
Članak 11. Granične kontrole.....	13
Članak 12. Kontrole unutar državnog područja i pograničnih područja između Kneževine Andore i država schengenskog područja.....	13
Članak 13. Uvođenje nadzora državne granice	14
Članak 14. Baze podataka Europske unije	15
Članak 15. Izračun dopuštenog boravka	15
Članak 16. Operativni aranžmani.....	15
GLAVA II. ZAŠTITNE/KOMPENZACIJSKE MJERE	16
Članak 17. Područje primjene	16
Članak 18. Odnos prema pravu Europske unije	16
Članak 19. Nadzor državne granice u slučaju dolazaka na državno područje Kneževine Andore izravno s područja koje nije schengensko područje	16
Poglavlje 1. ULAZAK, BORAVAK I BORAVIŠTE – POSEBNA PRAVILA, IZDAVANJE BORAVIŠNIH DOZVOLA I VIZA	16

Članak 20. Pravo ulaska, boravka i boravišta	16
Članak 21. Putovanje bez vize	17
Članak 22. Pojednostavnjenja na vanjskim granicama	18
Članak 23. Ulazak na državna područja država schengenskog područja u svrhu tranzita	18
Članak 24. Pravo na boravište u Kneževini Andori	19
Članak 25. Boravišne dozvole koje izdaje ili produljuje Kneževina Andora.....	19
Članak 26. Prijelazno pravilo za boravišne dozvole	22
Poglavlje 2. PONOVI PRIHVAT I VRAĆANJE DRŽAVLJANA TREĆIH ZEMALJA	23
Članak 27. Odgovornost za vraćanje osoba koje nemaju pravo ulaska ili boravka	23
Poglavlje 3. SIGURNOST	24
Članak 28. Države koje surađuju	24
Članak 29. Razmjena informacija	24
Članak 30. Kaznena evidencija	26
Članak 31. Relevantne baze podataka.....	26
Članak 32. Prekogranični nadzor	26
Članak 33. Potjera	28
Članak 34. Komunikacija.....	30
Članak 35. Zajedničke operacije	30
Članak 36. Zaštita i pomoć tijekom zajedničke operacije.....	31
Članak 37. Prekogranične operacije.....	31
GLAVA III. PROVEDBA, PRIMJENA I IZVRŠENJE.....	31
Članak 38. Upućivanja na pravo Europske unije	31
Članak 39. Pravni akti Europske unije koje Kneževina Andora treba provesti	32
DIO TREĆI RJEŠAVANJE SPOROVA I HORIZONTALNE ODREDBE.....	33
Članak 40. Sporovi.....	33
Članak 41. Ispunjavanje obveza, nadzor i izvršenje	33
Članak 42. Suspenzija obveza iz sigurnosnih razloga.....	33
Članak 43.	34
Suspenzija obveza povezanih s bezviznim statusom građana Unije, državljana države koja nije članica EU-a, a koja je pristupila ovom Sporazumu i državljana Kneževine Andore.....	34
DIO ČETVRTI ZAVRŠNE ODREDBE	35
Članak 44. Odnos s drugim sporazumima	35
Članak 45. Izmjene.....	35

Članak 46. Preispitivanje provedbe.....	35
Članak 47. Povjerljive informacije.....	35
Članak 48. Klasificirani podaci i osjetljivi neklasificirani podaci	36
Članak 49. Sastavni dijelovi ovog Sporazuma.....	36
Članak 50. Prestanak.....	36
Članak 51. Teritorijalno područje primjene	36
Članak 52. Pristupanje država koje su dio schengenskog područja ovom Sporazumu u skladu s međunarodnim pravom	36
Članak 53. Vjerodostojni tekstovi.....	37
Članak 54. Stupanje na snagu	37
Članak 55. Privremena primjena.....	38
Članak 56. Depozitar.....	38

PREAMBULA

(1) ISTIČUĆI da se odnos između Europske unije i Kneževine Andore temelji na zajedničkim vrijednostima i uzajamnom povjerenju.

(2) NASTOJEĆI održati poseban odnos bliske povezanosti, uzimajući u obzir posebnu situaciju Kneževine Andore, kako je navedeno u Izjavi 3. o članku 8. Ugovora o Europskoj uniji.

(3) PODSJEĆAJUĆI na bliske povijesne, geografske, kulturne, političke i gospodarske veze između Europske unije i Kneževine Andore, uključujući one formalizirane postojećim sporazumima, kao i na posebne bliske veze između Kneževine Andore i njezinih susjednih država članica EU-a.

(4) PREPOZNAJUĆI da Andora održava bliske veze s Francuskom Republikom i Kraljevinom Španjolskom, državama članicama Europske unije, te da je njezino državno područje u potpunosti okruženo državnim područjem tih država članica.

(5) POTVRĐUJUĆI potrebu za utvrđivanjem posebnih pravila za posebnu geografsku situaciju Kneževine Andore i nastojeći zajamčiti da osobe mogu prelaziti granice između Kneževine Andore i država koje u cijelosti primjenjuju schengensku pravnu stečevinu te zaštititi i ojačati unutarnju sigurnost Kneževine Andore i Europske unije. U tu bi svrhu trebalo uvesti kompenzacijske mjere kako bi se državi schengenskog područja omogućilo da provodi sigurnosne procjene državljana trećih zemalja koji podnose zahtjev za boravišnu dozvolu u Kneževini Andori te uspostavile i ojačale mjere policijske suradnje između Kneževine Andore i država schengenskog područja.

(6) PRIZNAJUĆI pravila u skladu s kojima su državljani Kneževine Andore izuzeti od obveze posjedovanja vize pri prelasku vanjskih granica, posjedovanja valjanog odobrenja putovanja iz europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja te registracije u sustavu ulaska/izlaska, kako je već utvrđeno u drugim pravnim instrumentima¹.

(7) NAPOMINJUĆI da se državljani Kneževine Andore pri prelasku vanjskih granica država koje u cijelosti primjenjuju schengensku pravnu stečevinu mogu koristiti posebnim trakama, ne dovodeći u pitanje da se na državljane Kneževine Andore primjenjuje režim nadzora vanjskih granica koji se odnosi na državljane trećih zemalja².

(8) UZIMAJUĆI U OBZIR pravila koja se primjenjuju na državljane Republike San Marina i državljane Kneževine Monaka u skladu s kojima su izuzeti od obveze posjedovanja vize pri prelasku vanjskih granica, obveze posjedovanja valjanog odobrenja putovanja iz europskog sustava za informacije o putovanjima i

¹ Vidjeti posebno članak 4. stavak 1. i Prilog II. Uredbi (EU) 2018/1806 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenog 2018. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 303, 28.11.2018., str. 39.) („Uredba o vizama”); članak 2. stavak 2. točku (g) Uredbe (EU) 2018/1240 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. rujna 2018. o uspostavi europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) i izmjeni uredaba (EU) br. 1077/2011, (EU) br. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 i (EU) 2017/2226 (SL L 236, 19.9.2018., str. 1) („Uredba o ETIAS-u”); članak 3. stavak 3. točku (f) Uredbe (EU) 2017/2226 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2017. o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES) za registraciju podataka o ulasku i izlasku te podataka o odbijanju ulaska za državljane trećih zemalja koji prelaze vanjske granice država članica i određivanju uvjeta za pristup EES-u za potrebe izvršavanja zakonodavstva te o izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma i uredbi (EZ) br. 767/2008 i (EU) br. 1077/2011 (SL L 327, 9.12.2017., str. 20) („Uredba o EES-u”).

² Vidjeti dokument Vijeća 13020/04.

odobravanje putovanja te registracije u sustavu ulaska/izlaska, kako je već utvrđeno u drugim pravnim instrumentima.³

(9) NAPOMINJUĆI da se ovim Sporazumom ne dovodi u pitanje primjena postojećih ili budućih bilateralnih sporazuma ili dogovora o prekograničnoj suradnji između država schengenskog područja i Kneževine Andore, pod uvjetom da takvi sporazumi ili dogovori nisu nespojivi s ovim Sporazumom i u mjeri u kojoj se odnose na pitanja o kojima je Sporazumom dopuštena daljnja suradnja.

(10) PONOVRNO POTVRĐUJUĆI svoje poštovanje Konvencije Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima i Konvencije Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnoga organiziranog kriminaliteta, zajedno s Protokolom za sprječavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovanja ljudima, posebice ženama i djecom te Protokolom protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i zrakom.

(11) UZIMAJUĆI U OBZIR Protokol o schengenskoj pravnoj stečevini uključen u okvir Europske unije priložen Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije te POTVRĐUJUĆI da se odredbe ovog Sporazuma ne primjenjuju na Irsku.

(12) UZIMAJUĆI U OBZIR Protokol o stajalištu Danske priložen Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije te POTVRĐUJUĆI da ovaj Sporazum nije obvezujući za Dansku niti se na nju primjenjuje. Međutim, budući da se ovaj Sporazum temelji na schengenskoj pravnoj stečevini, ako Danska odluči provesti tu mjeru u skladu s člankom 4. tog protokola, trebala bi pristupiti ovom Sporazumu u skladu s njegovim odredbama.

(13) UZIMAJUĆI U OBZIR bliski odnos između Europske unije te Norveške, Islanda, Švicarske i Lihtenštajna, posebno na temelju sporazuma od 18. svibnja 1999. i 26. listopada 2004. o pridruživanju tih zemalja provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, kao i njihovo sudjelovanje u području bez nadzora unutarnjih granica, poželjno je da te države pristupe ovom Sporazumu na temelju međunarodnog prava u skladu s odredbama ovog Sporazuma.

(14) UZIMAJUĆI U OBZIR važnost protoka podataka za primjenu Sporazuma i POTVRĐUJUĆI zajedničku predanost stranaka visokoj razini zaštite pri obradi osobnih podataka koji se obrađuju na temelju ovog Sporazuma. Kad je riječ o državama koje schengensku pravnu stečevinu primjenjuju u cijelosti i koje mogu pristupiti ovom Sporazumu u skladu s njim, PODSJEĆAJUĆI da se Uredba (EU) 2016/679 primjenjuje na Norvešku, Island i Lihtenštajn jer je uključena u Sporazum o EGP-u, dok se Direktiva (EU) 2016/680 primjenjuje na Norvešku, Island, Lihtenštajn i Švicarsku kao dio schengenske pravne stečevine. PODSJEĆAJUĆI i na to da se Odlukom Komisije 2000/518/EZ od 26. srpnja 2000. sukladno Direktivi 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o odgovarajućoj zaštiti osobnih podataka koja postoji u Švicarskoj priznaje da Švicarska pruža odgovarajuću razinu zaštite osobnih podataka koji se prenose iz EU-a.

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

³ Vidjeti posebno članak 4. stavak 1. Uredbe o vizama i njezin Prilog II.; članak 2. stavak 2. točku (g) Uredbe o ETIAS-u; članak 2. stavak 3. točku (f) Uredbe o EES-u.

DIO PRVI INSTITUCIONALNE ODREDBE

GLAVA I. OPĆE ODREDBE

Članak 1. Predmet

1. Ovim se Sporazumom uspostavlja osnova za odnos u vezi s nekoliko aspekata u području upravljanja granicama između Europske unije i država koje su pristupile ovom Sporazumu u skladu s člankom 52., s jedne strane, i Kneževine Andore, s druge strane, s obzirom na geografsku blizinu Kneževine Andore Europskoj uniji i državama koje su pristupile ovom Sporazumu u skladu s člankom 52. te njezinu gospodarsku međuovisnost s Europskom unijom i tim državama.
2. Sporazumom se utvrđuju odredbe o nepostojanju nadzora državne granice u odnosu na osobe, primjeni sustava ulaska/izlaska (EES)⁴ i Europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS)⁵, sigurnosti u kontekstu boravišnih dozvola koje Kneževina Andora izdaje državljanima trećih zemalja te drugim kompenzacijskim mjerama.
3. Ništa u ovom Sporazumu ne sprečava kontrolu osoba, među ostalim na pograničnom području, u svrhu uklanjanja prijetnji javnoj sigurnosti ili javnom poretku, posebno radi suzbijanja prekograničnog kriminala i nezakonite imigracije.

Članak 2. Dopunski sporazumi

1. Ako Europska unija ili države koje su pristupile ovom Sporazumu u skladu s člankom 52., s jedne strane, i Kneževine Andore, s druge strane, međusobno sklope druge sporazume o pitanjima obuhvaćenima područjem primjene ovog Sporazuma, ti sporazumi smatraju se dopunskim sporazumima ovom Sporazumu, osim ako je u njima predviđeno drukčije.

⁴ Uredba (EU) 2017/2226 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2017. o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES) za registraciju podataka o ulasku i izlasku te podataka o odbijanju ulaska za državljane trećih zemalja koji prelaze vanjske granice država članica i određivanju uvjeta za pristup EES-u za potrebe izvršavanja zakonodavstva te o izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma i uredbi (EZ) br. 767/2008 i (EU) br. 1077/2011 (SL L 327, 9.12.2017., str. 20.) (Uredba o EES-u).

⁵ Uredba (EU) 2018/1240 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. rujna 2018. o uspostavi europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) i izmjeni uredbi (EU) br. 1077/2011, (EU) br. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 i (EU) 2017/2226 (SL L 236, 19.9.2018., str. 1.) (Uredba o ETIAS-u).

2. Stavak 1. primjenjuje se i na eventualne sporazume između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kneževine Andore, s druge strane, o pitanjima koja su obuhvaćena područjem primjene ovog Sporazuma.

Članak 3. Dobra vjera

1. Stranke jedna drugoj, uz uzajamno poštovanje i u dobroj vjeri, pomažu pri obavljanju zadaća koje proizlaze iz ovog Sporazuma i svih dopunskih sporazuma.

2. Poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi se osiguralo ispunjenje obveza koje proizlaze iz ovog Sporazuma i svih dopunskih sporazuma te se suzdržavaju od svih mjera koje bi mogle ugroziti ostvarenje ciljeva ovog Sporazuma ili dopunskih sporazuma.

Članak 4. Opća načela

1. Stranke nastavljaju poštovati zajedničke vrijednosti i načela demokracije, vladavine prava te ljudska prava, koja su temelj njihove domaće i međunarodne politike. Stranke u tom kontekstu ponovno potvrđuju svoje poštovanje Opće deklaracije o ljudskim pravima i međunarodnih sporazuma o ljudskim pravima čije su stranke, uključujući Europsku konvenciju o ljudskim pravima.

2. Ovaj Sporazum ne dovodi u pitanje suverenitet, nadležnost i teritorijalnu cjelovitost Kneževine Andore i država članica Europske unije, kao ni država koje su pristupile ovom Sporazumu u skladu s člankom 52.

Članak 5. Zaštita osobnih podataka

S obzirom na važnost protoka podataka za primjenu Sporazuma stranke potvrđuju svoju predanost visokoj razini zaštite osobnih podataka. Kneževina Andora potvrđuje svoju predanost potpunom poštovanju pravila Europske unije o zaštiti osobnih podataka na osnovi dinamičnog usklađivanja, uključujući Uredbu (EU) 2016/679 o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te Direktivu (EU) 2016/680 o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka, kao i njihova tumačenja iz sudske prakse Suda Europske unije i relevantnih akata Europskog odbora za zaštitu podataka.

Članak 6. Ključni elementi

Članci 4. i 5. ključni su elementi suradnje uspostavljene ovim Sporazumom i eventualnim dopunskim sporazumima.

GLAVA II. NAČELA TUMAČENJA I DEFINICIJE

Članak 7. Pravo Europske unije

Odredbe ovog Sporazuma i pravni akti Europske unije na koje se u njemu upućuje, u mjeri u kojoj njihova primjena uključuje pojmove iz prava Europske unije, tumače se i primjenjuju u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije, neovisno o tome je li ona utvrđena prije ili nakon potpisivanja Sporazuma.

Članak 8. Privatna prava

1. Ništa u ovom Sporazumu ili bilo kojem dopunskom sporazumu ne tumači se kao da se osobama dodjeljuju prava ili nameću obveze povrh onih koje između stranaka postoje na temelju međunarodnog javnog prava ni kao da se dopušta izravno pozivanje na ovaj Sporazum ili bilo koji dopunski sporazum u domaćim pravnim sustavima stranaka.
2. Stranka u svojem pravu ne predviđa pravo na tužbu protiv druge stranke zbog njezina postupanja kojim se krši ovaj Sporazum ili bilo koji dopunski sporazum.

Članak 9. Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma i svih dopunskih sporazuma te ako nije drukčije navedeno primjenjuju se sljedeće definicije:

- 1) „stranke” znači Europska unija i država koja je pristupila ovom Sporazumu u skladu s člankom 52., s jedne strane, i Kneževina Andora, s druge strane;
- 2) „ispitanik” znači pojedinac čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi; pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca;
- 3) „dan” znači kalendarski dan;

- 4) „država članica” znači država članica Europske unije;
- 5) „države koje u cijelosti primjenjuju schengensku pravnu stečevinu” znači države članice EU-a koje u cijelosti primjenjuju schengensku pravnu stečevinu u skladu s pravom Europske unije i države članice EU-a ili treće zemlje koje u cijelosti primjenjuju schengensku pravnu stečevinu u skladu s međunarodnim pravom;
- 6) „države schengenskog područja” znači države članice EU-a koje u cijelosti primjenjuju schengensku pravnu stečevinu u skladu s pravom Europske unije i države članice EU-a ili treće zemlje koje u cijelosti primjenjuju schengensku pravnu stečevinu u skladu s međunarodnim pravom nakon pristupanja ovom Sporazumu u skladu s člankom 52.;
- 7) „osobni podaci” znači sve informacije koje se odnose na ispitanika;
- 8) „Zakonik o schengenskim granicama” znači Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016.⁶;
- 9) „sustav ulaska/izlaska” znači sustav ulaska/izlaska uspostavljen Uredbom (EU) 2017/2226 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2017.⁷;
- 10) „države koje primjenjuju sustav ulaska/izlaska” znači države koje primjenjuju sustav ulaska/izlaska iz Uredbe (EU) 2017/2226 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2017.;
- 11) „nadzor državne granice” znači aktivnost koja se provodi na granici u skladu s ovim Sporazumom i za potrebe ovog Sporazuma isključivo kao odgovor na namjeru prelaska ili čin prelaska te granice, neovisno o svim drugim okolnostima, a sastoji se od granične kontrole i zaštite državne granice;
- 12) „granična kontrola” znači kontrola koja se provodi na graničnim prijelazima kako bi se osiguralo da se osobama i njihovim prijevoznim sredstvima te predmetima koje posjeduju može odobriti ulazak na državno područje ili izlazak s državnog područja država koje u cijelosti primjenjuju schengensku pravnu stečevinu i Kneževine Andore;
- 13) „zaštita državne granice” znači zaštita granice između graničnih prijelaza i zaštita graničnih prijelaza izvan utvrđenog radnog vremena, uključujući preventivne mjere, radi otkrivanja ili sprečavanja neovlaštenih prelazaka granice ili izbjegavanja granične kontrole, doprinošenja podizanju svijesti o trenutačnom stanju, suzbijanja prekograničnog kriminala i poduzimanja mjera protiv osoba koje su nezakonito prešle granicu;

⁶ Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama).

⁷ Uredba (EU) 2017/2226 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2017. o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES) za registraciju podataka o ulasku i izlasku te podataka o odbijanju ulaska za državljane trećih zemalja koji prelaze vanjske granice država članica i određivanju uvjeta za pristup EES-u za potrebe izvršavanja zakonodavstva te o izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma i uredbi (EZ) br. 767/2008 i (EU) br. 1077/2011.

- 14) „zajedničke operacije” znači operacije kaznenog progona, uključujući zajedničke ophodnje i druge zajedničke operacije u području javnog reda, javne sigurnosti i suzbijanja kriminaliteta, koje zajednički provode službenici tijela kaznenog progona dviju ili više država, pri čemu službenici iz jedne države djeluju na državnom području druge države;
- 15) „građanin Unije” znači svaka osoba s državljanstvom države članice;
- 16) „državljanin treće zemlje” znači osoba koja nije građanin Unije, državljanin Kneževine Andore, Islanda, Lihtenštajna, Norveške, Švicarske, San Marina ili Monaka ili osoba koja nije obuhvaćena točkom 18. ovog članka;
- 17) „državljanin treće zemlje koji zakonito boravi u Kneževini Andori” znači državljanin treće zemlje kako je definiran u točki 16. koji ima zakonito pravo boravka u Kneževini Andori;
- 18) „osobe s pravom slobodnog kretanja” znači:
- a. građani Unije i članovi njihovih obitelji, neovisno o državljanstvu, koji imaju pravo na slobodno kretanje na temelju sporazuma o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kneževine Andore i Republike San Marina, svake kao zasebne stranke, s druge strane;
 - b. državljani Kneževine Andore i članovi njihovih obitelji, neovisno o državljanstvu, koji imaju pravo na slobodno kretanje na temelju sporazuma o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kneževine Andore i Republike San Marina, svake kao zasebne stranke, s druge strane;
 - c. državljani Islanda, Lihtenštajna, Norveške, Republike San Marina ili Švicarske i članovi njihovih obitelji, neovisno o državljanstvu, koji na temelju sporazuma između tih zemalja i Kneževine Andore imaju jednaka prava na slobodno kretanje kao i osobe iz podtočaka (a) i (b).
- 19) „član obitelji” znači osobe iz članka 2. točke 2. i članka 3. stavka 2. Direktive 2004/38/EZ⁸;
- 20) „boravišna dozvola” znači isprava na temelju koje se odobrava boravište u Kneževini Andori;
- 21) „država članica koja provodi sigurnosnu procjenu” znači Francuska Republika ili Kraljevina Španjolska, ovisno o tome koju je Kneževina Andora obavijestila o zahtjevu za izdavanje ili produljenje boravišne dozvole u skladu s unaprijed utvrđenim ključem raspodjele utvrđenim u operativnim aranžmanima iz članka 16.

⁸ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, kojom se izmjenjuje Uredba (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (Tekst značajan za EGP), SL L 158, 30.4.2004.

GLAVA III. INSTITUCIONALNI OKVIR

Članak 10. Zajednički odbor

1. Osniva se Zajednički odbor. Sastoji se od predstavnika Kneževine Andore i Europske unije.
2. Zajedničkim odborom naizmjenice predsjedaju predstavnik Europske komisije i predstavnik Kneževine Andore.
3. Zajednički odbor:
 - a) brine se za pravilno funkcioniranje i djelotvornu provedbu ovog Sporazuma;
 - b) nastoji riješiti eventualne sporove koji nastanu u tumačenju, provedbi ili primjeni ovog Sporazuma;
 - c) prema potrebi daje preporuke i donosi odluke te olakšava posebne aspekte suradnje na temelju ovog Sporazuma;
 - d) ažurira Prilog I. kako bi zamijenio ili dopunio u njemu naveden popis pravnih akata Europske unije u skladu s člankom 39.
 - e) daje savjete o svim prijedlozima za izmjenu ili dopunu Sporazuma, što uključuje njegov prilog.
4. Zajednički odbor donosi odluke konsenzusom. Te su odluke obvezujuće za stranke, koje poduzimaju sve potrebne mjere za njihovu provedbu.
5. Zajednički odbor sastaje se jednom godišnje, a prema potrebi i češće. Sastaje se i na zahtjev predstavnika stranaka.
6. Države schengenskog područja mogu prisustvovati sastancima Zajedničkog odbora.
7. Zajednički odbor donosi svoj poslovnik.

DIO DRUGI KRETANJE OSOBA

GLAVA I. OPĆA NAČELA I CILJEVI

Članak 11. Granične kontrole

1. Stranke osobama, neovisno o njihovu državljanstvu, omogućuju prelazak granice na bilo kojem graničnom prijelazu između Kneževine Andore i država schengenskog područja bez graničnih kontrola.
2. Odredbe iz stavka 1. ne dovode u pitanje članak 12. o kontrolama osoba koje nisu granične kontrole, a koje stranke provode na svojem državnom području, uključujući pogranična područja.
3. U slučaju ponovnog uvođenja nadzora državne granice Kneževina Andora i države schengenskog područja uspostavljaju objekte za kontrolu.

Članak 12. Kontrole unutar državnog područja i pograničnih područja između Kneževine Andore i država schengenskog područja

1. Nepostojanje nadzora državne granice u odnosu na osobe koje prelaze granicu između Kneževine Andore i država schengenskog područja ne utječe na izvršavanje policijskih ili drugih javnih ovlasti nadležnih tijela država schengenskog područja i Kneževine Andore koje su im dodijeljene nacionalnim pravom na njihovu državnom području, uključujući pogranična područja, u mjeri u kojoj izvršavanje tih ovlasti nema učinak istovjetan graničnoj kontroli.
2. Nepostojanje nadzora državne granice u odnosu na osobe koje prelaze granicu između Kneževine Andore i država schengenskog područja ne utječe na mogućnost da se zakonom propiše obveza nošenja dokumenata i isprava.
3. Izvršavanje ovlasti nadležnih tijela iz stavka 1. osobito se ne može smatrati istovjetnim provođenju granične kontrole ako te mjere ispunjavaju svaki od sljedećih uvjeta:
 - i. za cilj nemaju nadzor državne granice;
 - ii. temelje se na općim informacijama policije ili, ako je cilj ograničiti širenje zarazne bolesti, na javnozdravstvenim informacijama i iskustvu nadležnih tijela koje se odnosi na moguće prijetnje javnoj sigurnosti ili javnom poretku te su posebno usmjerene na:
 - suzbijanje prekograničnog kriminala,
 - smanjenje nezakonitog useljavanja, ili

- ograničavanje širenja zarazne bolesti koja može izazvati epidemiju;

iii. osmišljene su i provode se na razvidno različit način od sustavnih kontrola osoba na granicama, među ostalim kad se provode u prometnim čvorištima ili izravno u prijevoznim sredstvima koja se upotrebljavaju za usluge prijevoza putnika ako se temelje na procjeni rizika.

3. Izvršavanje ovlasti iz stavka 1. prema potrebi može uključivati upotrebu tehnologija za praćenje i nadzor koje se općenito upotrebljavaju na državnom području u svrhu uklanjanja prijetnji javnoj sigurnosti ili javnom poretku.

Članak 13.

Uvođenje nadzora državne granice

1. Neovisno o članku 11., ako postoji ozbiljna prijetnja javnom poretku, javnom zdravlju ili unutarnjoj sigurnosti, države schengenskog područja ili Kneževina Andora, ovisno o slučaju, iznimno mogu ponovno uvesti nadzor državne granice između Kneževine Andore i državnog područja država schengenskog područja na ograničeno razdoblje do najviše mjesec dana. Ako ozbiljna prijetnja javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti potraje i nakon tog razdoblja, stranka koja je uvela nadzor državne granice može ga produljiti na razdoblja od najviše šest mjeseci koja se mogu obnoviti.

2. Ako država schengenskog područja ili Kneževina Andora odluči ponovno uvesti ili produljiti nadzor državne granice između Kneževine Andore i državnog područja te države schengenskog područja u skladu sa stavkom 1., o tome obavješćuje drugu stranku i Europsku komisiju:

- a) najkasnije četiri tjedna prije planiranog ponovnog uvođenja ili produljenja ili što prije ako okolnosti koje dovode do potrebe za ponovnim uvođenjem ili produljenjem nadzora državne granice postanu poznate manje od četiri tjedna prije planiranog ponovnog uvođenja ili produljenja;
- b) odmah, a najkasnije 48 sati nakon donošenja odluke o ponovnom uvođenju ili produljenju nadzora državne granice kao odgovora na ozbiljnu prijetnju koja zahtijeva hitno postupanje.

3. Država schengenskog područja ili Kneževina Andora pri obavješćivanju druge stranke o odluci o ponovnom uvođenju ili produljenju nadzora državne granice toj drugoj stranci i Europskoj komisiji dostavlja sljedeće informacije

- a) je li do ponovnog uvođenja ili produljenja došlo na temelju ozbiljne prijetnje njezinu javnom poretku, javnom zdravlju ili unutarnjoj sigurnosti;
- b) relevantne pojedinosti o razlogu ili razlozima, osim ako postoje prevladavajući sigurnosni razlozi ili razlozi povjerljivosti da se takve informacije ne dostave;

- c) nazive ovlaštenih graničnih prijelaza;
- d) datum početka i trajanje ponovnog uvođenja ili produljenja; i
- e) ako je primjereno, mjere koje bi mogla poduzeti druga stranka.

Članak 14.

Baze podataka Europske unije

Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao pravna osnova na temelju koje tijela Kneževine Andore imaju pravo pristupa informacijskim sustavima i bazama podataka uspostavljenima na temelju prava Europske unije.

Članak 15.

Izračun dopuštenog boravka

Za potrebe izračuna trajanja dopuštenog boravka na državnom području država schengenskog područja koje primjenjuju sustav ulaska/izlaska, vrijeme koje u Kneževini Andori provedu državljani trećih zemalja, s izuzetkom onih koji u njoj zakonito borave, smatra se vremenom provedenim na državnom području država schengenskog područja koje primjenjuju sustav ulaska/izlaska i izračunava se u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (a) Zakonika o schengenskim granicama.

Članak 16.

Operativni aranžmani

1. Kneževina Andora, Kraljevina Španjolska i Francuska Republika zajednički ili pojedinačno Kneževina Andora i Kraljevina Španjolska ili Kneževina Andora i Francuska Republika dogovaraju operativne aranžmane kako bi utvrdile praktične mehanizme za obavljanje dužnosti nadležnih tijela i operativne aspekte povezane s provedbom DIJELA DRUGOG ovog Sporazuma, pod uvjetom da su ti aranžmani u skladu s ovim Sporazumom.

2. Kneževina Andora i bilo koja država schengenskog područja mogu dogovoriti operativne aranžmane kako bi utvrdile praktične mehanizme za obavljanje dužnosti nadležnih tijela i operativne aspekte povezane s provedbom poglavlja 2. o ponovnom prihvatu i vraćanju državljana trećih zemalja i poglavlja 3. o sigurnosti iz DIJELA DRUGOG ovog Sporazuma, pod uvjetom da su ti aranžmani u skladu s ovim Sporazumom.

GLAVA II. ZAŠTITNE/KOMPENZACIJSKE MJERE

Članak 17. Područje primjene

Za potrebe poglavlja 1. i 2. ove glave upućivanja na države članice tumače se kao upućivanja na sve države članice osim Irske.

Članak 18. Odnos prema pravu Europske unije

Ovaj Sporazum ne dovodi u pitanje prava ili obveze koje osobe s boravištem u Kneževini Andori mogu imati na temelju prava Europske unije.

Članak 19. Nadzor državne granice u slučaju dolazaka na državno područje Kneževine Andore izravno s područja koje nije schengensko područje

Ako je osoba na državno područje Kneževine Andore ušla izravno s područja koje nije schengensko područje, a pritom nije podvrgnuta graničnoj kontroli u skladu sa Zakonikom o schengenskim granicama, Kneževina Andora o tome odmah obavješćuje Francusku Republiku ili Kraljevinu Španjolsku.

Kneževina Andora osigurava da se tu osobu podvrgne graničnoj kontroli koju provode tijela Francuske Republike ili Španjolske Kraljevine u skladu sa Zakonikom o schengenskim granicama i, ako je primjenjivo, Uredbom (EU) 2024/1356 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o uvođenju dubinske provjere državljana trećih zemalja na vanjskim granicama.

Poglavlje 1. ULAZAK, BORAVAK I BORAVIŠTE – POSEBNA PRAVILA, IZDAVANJE BORAVIŠNIH DOZVOLA I VIZA

Članak 20. Pravo ulaska, boravka i boravišta

1. Nakon što stupi na snagu, sporazumom iz članka 9. točke 18. uređuju se ulazak, boravak i boravište osoba s pravom slobodnog kretanja te on ima prednost pred odredbama ovog poglavlja.

2. Ako ne postoji sporazum iz stavka 1., građani Unije i državljani treće zemlje koja je pristupila ovom Sporazumu u skladu s člankom 52. imaju pravo, podložno ograničenjima koja su opravdana na temelju javnog poretka, javne sigurnosti ili javnog zdravlja, bez vize, boravišne dozvole ili jednakovrijedne

formalnosti na temelju valjane osobne iskaznice ili putovnice ući u Kneževinu Andoru i u njoj boraviti najviše 90 dana tijekom bilo kojeg razdoblja od 180 dana. Ako u tom razdoblju žele obavljati plaćenu aktivnost, od tih se osoba u skladu s nacionalnim pravom može zahtijevati da u tu svrhu ishode boravišnu dozvolu ili jednakovrijednu formalnost.

Pravo boravišta građana Unije i državljana treće zemlje koja je pristupila ovom Sporazumu u skladu s člankom 52. u Kneževini Andori u trajanju duljem od 90 dana tijekom bilo kojeg razdoblja od 180 dana podliježe uvjetima utvrđenima u pravu koje se primjenjuje u Kneževini Andori, a dokazuje se boravišnom dozvolom koju izdaje Kneževina Andora.

3. Ako ne postoji sporazum iz stavka 1., državljani Kneževine Andore imaju pravo, podložno ograničenjima na temelju javnog poretka, javne sigurnosti ili javnog zdravlja, bez vize, boravišne dozvole ili jednakovrijedne formalnosti na temelju valjane putovnice ući na državno područje država schengenskog područja i u njima boraviti najviše 90 dana tijekom bilo kojeg razdoblja od 180 dana. Od državljana Kneževine Andore koji u tom razdoblju žele obavljati plaćenu aktivnost u skladu s nacionalnim pravom može se zahtijevati da u tu svrhu ishode boravišnu dozvolu ili jednakovrijednu formalnost.

Pravo boravišta državljana Kneževine Andore na državnom području država schengenskog područja u trajanju duljem od 90 dana tijekom bilo kojeg razdoblja od 180 dana podliježe uvjetima utvrđenima u pravu koje se primjenjuje u državi schengenskog područja, a dokazuje se vizom za dugotrajni boravak ili boravišnom dozvolom koju izdaje ta država.

Članak 21.

Putovanje bez vize

1. Državljanima trećih zemalja koji zakonito borave u državi schengenskog područja mogu, podložno ograničenjima koja su opravdana razlozima javnog poretka, javne sigurnosti ili javnog zdravlja, ući u Kneževinu Andoru i u njoj boraviti bez vize na temelju valjane putne isprave i valjane boravišne dozvole, boravišne iskaznice ili vize za dugotrajni boravak koje je izdala dotična država schengenskog područja, i to u trajanju od najviše 90 dana tijekom bilo kojeg razdoblja od 180 dana.

2. Državljanima trećih zemalja koji zakonito borave u Kneževini Andori mogu, podložno ograničenjima koja su opravdana na temelju javnog poretka, javne sigurnosti ili javnog zdravlja, ući na državno područje država schengenskog područja i u njima boraviti bez vize na temelju valjane putne isprave i valjane boravišne dozvole koju je izdala Kneževina Andora, i to u trajanju od najviše 90 dana tijekom bilo kojeg razdoblja od 180 dana.

Za ulazak i boravak bez vize u trajanju od najviše 90 dana tijekom bilo kojeg razdoblja od 180 dana na državnom području država članica koje schengensku pravnu stečevinu ne primjenjuju u cijelosti dopušteno razdoblje boravka izračunava se zasebno za svaku od tih država članica na temelju pečata u putnim ispravama ili njihovih ekvivalenata.

3. Neovisno o stavku 2., svaka država schengenskog područja u skladu sa zahtjevima utvrđenima u pravu Europske unije može uvesti obvezu posjedovanja vize ili jednakovrijednu formalnost za državljane trećih zemalja koji zakonito borave u Kneževini Andori i putuju u svrhu obavljanja plaćene aktivnosti.

Neovisno o stavku 1., Kneževina Andora može uvesti obvezu posjedovanja vize ili jednakovrijednu formalnost za osobe iz tog stavka koje putuju u svrhu obavljanja plaćene aktivnosti.

Članak 22.

Pojednostavnjenja na vanjskim granicama

1. U putne isprave državljanina Kneževine Andore i državljanina trećih zemalja koji u njoj zakonito borave ne otiskuje se ulazni ili izlazni pečat pri prelasku vanjskih granica države schengenskog područja. Državljanin Kneževine Andore i državljani trećih zemalja koji u njoj zakonito borave izuzeti su od zahtjeva povezanih sa sustavom ulaska/izlaska.

2. Državljanin Kneževine Andore i državljani trećih zemalja koji u njoj zakonito borave izuzeti su od zahtjeva posjedovanja valjanog odobrenja putovanja u skladu s Uredbom (EU) 2018/1240 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. rujna 2018. pri prelasku vanjskih granica države schengenskog područja.

3. Državljanin Kneževine Andore na graničnim prijelazima mogu se koristiti trakama označenima znakom prikazanim u dijelu A („EU, EEA, CH”) Priloga III. Zakoniku o schengenskim granicama. To ne dovodi u pitanje primjenu tog zakonika na državljane Kneževine Andore kao državljane trećih zemalja kako su u njemu definirani.

Članak 23.

Ulazak na državna područja država schengenskog područja u svrhu tranzita

1. Državljanin trećih zemalja koji zakonito borave u Kneževini Andori i ne ispunjavaju sve uvjete za ulazak iz članka 6. stavka 1. Zakonika o schengenskim granicama, ali posjeduju valjanu boravišnu dozvolu koju je izdala Kneževina Andora, mogu ući na državna područja država schengenskog područja u svrhu tranzita do državnog područja Kneževine Andore, osim ako su predmet upozorenja na nacionalnom popisu upozorenja države schengenskog područja čije vanjske granice žele prijeći koje je popraćeno uputama da im se zabrani ulazak ili tranzit.

2. Stavak 1. primjenjuje se i na osobe obuhvaćene definicijom iz članka 9. točke 18. koje ne ispunjavaju sve uvjete za ulazak iz članka 6. stavka 1. Zakonika o schengenskim granicama, ali imaju valjanu boravišnu dozvolu ili iskaznicu ili mogu dokazati da imaju pravo na olakšani ulazak u skladu s člankom 5. stavkom 4. Direktive 2004/38.

3. Državljanima trećih zemalja koji više nemaju pravo na boravak u Kneževini Andori i ne ispunjavaju sve uvjete ulaska iz članka 6. stavka 1. Zakonika o schengenskim granicama dopušta se ulazak na državna područja država schengenskog područja u svrhu tranzita kako bi se mogli vratiti u svoju zemlju podrijetla, bilo dobrovoljno ili u skladu s postupkom protjerivanja, ako im je boravišna dozvola istekla, povučena ili nije produljena u skladu s postupcima iz članka 25. ili na temelju nacionalnog postupka. Detaljni postupci za provedbu ovog stavka uspostavljaju se u sklopu operativnih aranžmana iz članka 16.

Članak 24.

Pravo na boravište u Kneževini Andori

1. Pravo državljana trećih zemalja na boravište u Kneževini Andori utvrđuje se na temelju valjane boravišne dozvole koju izdaje Kneževina Andora, podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku i u pravu koje se primjenjuje u Kneževini Andori.

2. Kneževina Andora stjecanje i zadržavanje prava državljana trećih zemalja na boravište u Kneževini Andori uvjetuje stvarnom vezom s Kneževinom Andorom. Ispunjenost tog uvjeta utvrđuje se na temelju stvarne i redovite fizičke prisutnosti tijekom odgovarajućeg razdoblja te drugih objektivnih i provjerljivih kriterija. Uvjet stvarne veze ne smatra se ispunjenim na temelju unaprijed utvrđenih ulaganja u gospodarstvo ili nekretnine Kneževine Andore ili bilo kojih unaprijed utvrđenih financijskih uplata tijelima Kneževine Andore.

3. Kneževina Andora boravišne dozvole izdaje samo državljanima trećih zemalja koji ispunjavaju uvjete za stjecanje prava utvrđene u stavku 2.

4. Podložno članku 26., Kneževina Andora boravišne dozvole državljanima trećih zemalja izdaje ili produljuje samo u skladu s postupkom utvrđenim u članku 25.

5. Boravišne dozvole izdane državljanima trećih zemalja koji više ne ispunjavaju uvjete iz stavka 2. ukidaju se u skladu s nacionalnim pravom.

Članak 25.

Boravišne dozvole koje izdaje ili produljuje Kneževina Andora

1. Tijela Kneževine Andore izdaju ili produljuju boravišne dozvole državljanima trećih zemalja ako su ispunjeni relevantni uvjeti iz članka 24. i prava koje se primjenjuje u Kneževini Andori.

2. U roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog Sporazuma Kneževina Andora izdaje boravišne dozvole čiji su oblik, sigurnosne značajke i tehničke specifikacije u skladu s relevantnim odredbama Uredbe Vijeća (EZ) br. 1030/2002 od 13. lipnja 2002. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja te u kojima je jasno naznačeno da su valjane za Kneževinu Andoru.

Kneževina Andora dostavlja Francuskoj Republici i Kraljevini Španjolskoj primjerke boravišnih dozvola i njihovih eventualnih izmjena, kako bi Francuska Republika i Kraljevina Španjolska o njima obavijestile Komisiju u skladu s člankom 39. stavkom 1. točkom (a) Zakonika o schengenskim granicama.

3. Primjerci boravišnih dozvola koje izdaje Kneževina Andora i o kojima su Francuska Republika i Kraljevina Španjolska obavijestile Europsku komisiju u skladu s člankom 39. stavkom 1. točkom (a) Zakonika o schengenskim granicama podliježu odredbama Uredbe (EZ) br. 767/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka među državama članicama o vizama za kratkotrajni boravak (Uredba o VIS-u).

4. Prije izdavanja ili produljenja boravišne dozvole državljanima trećih zemalja Kneževina Andora obavješćuje Francusku Republiku ili Kraljevinu Španjolsku prema unaprijed utvrđenom ključu raspodjele definiranom u operativnim aranžmanima iz članka 16. kako bi se jednoj od tih država članica omogućilo da provede sigurnosnu procjenu podnositelja zahtjeva. U toj se obavijesti navode svi podaci dostupni u zahtjevu za boravišnu dozvolu.

5. Ako se smatra da državljanin treće zemlje koji je podnio zahtjev za boravišnu dozvolu predstavlja prijetnju javnom poretku, unutarnjoj sigurnosti, javnom zdravlju ili međunarodnim odnosima bilo koje države schengenskog područja, među ostalim na osnovi upozorenja izdanog u Schengenskom informacijskom sustavu, država članica koja provodi sigurnosnu procjenu u roku od 28 kalendarskih dana od primitka obavijesti iz stavka 4. obavješćuje tijela Kneževine Andore o svojem prigovoru.

U tom se slučaju tijela Kneževine Andore suzdržavaju od izdavanja ili produljenja boravišne dozvole, obavješćuju podnositelja zahtjeva o prigovoru i dostavljaju mu podatke za kontakt nadležnih tijela države članice koja provodi sigurnosnu procjenu.

Država članica koja provodi sigurnosnu procjenu, uzimajući u obzir svoje obveze na temelju nacionalnog prava i prava Unije, podnositelja zahtjeva na njegov zahtjev obavješćuje o:

- a) svojem prigovoru na izdavanje ili produljenje boravišne dozvole;
- b) razlozima zbog kojih ga smatra prijetnjom javnom poretku, unutarnjoj sigurnosti, javnom zdravlju ili međunarodnim odnosima, uz, prema potrebi, sažetak tih razloga; i
- c) primjenjivim pravnim lijekovima u skladu s nacionalnim pravom i pravom Unije.

6. Država članica koja provodi sigurnosnu procjenu može obavijestiti Kneževinu Andoru da se rok od 28 kalendarskih dana iz stavka 5. produljuje za najviše 14 kalendarskih dana. Ako država članica koja provodi sigurnosnu procjenu ne pošalje odgovor ili obavijest o produljenju, nakon isteka 28 kalendarskih dana ili,

u slučaju produljenja, nakon isteka 42 kalendarska dana smatra se da nema prigovora na zahtjev. Kneževina Andora suzdržava se od izdavanja ili produljenja boravišne dozvole prije isteka tog razdoblja.

7. Država članica koja provodi sigurnosnu procjenu provjere ponajprije provodi u nacionalnim, međunarodnim i Unijinim bazama podataka, uključujući Schengenski informacijski sustav i popise EU-ovih mjera ograničavanja.

Ako je državljanin treće zemlje koji je podnio zahtjev za boravišnu dozvolu predmet upozorenja unesenog u Schengenski informacijski sustav u svrhu odbijanja ulaska ili u svrhu vraćanja, država članica koja provodi sigurnosnu procjenu najprije se savjetuje s državom koja u cijelosti primjenjuje schengensku pravnu stečevinu koja je izdala upozorenje i uzima u obzir razloge za izdavanje upozorenja. Država izdavateljica upozorenja odgovara na zahtjev za savjetovanje u roku od 10 kalendarskih dana. Ako država izdavateljica upozorenja ne odgovori u tom roku, smatra se da nema prigovora na izdavanje boravišne dozvole. Ako država članica koja provodi sigurnosnu procjenu odluči da od tijela Kneževine Andore neće zatražiti da se suzdrže od izdavanja ili produljenja boravišne dozvole unatoč prigovorima države članice koja je izdala upozorenje, tu državu članicu obavješćuje o razlozima za to.

8. Ako bilo koja država schengenskog područja državljanina treće zemlje koji posjeduje boravišnu dozvolu koju je izdala Kneževina Andora smatra prijetnjom javnom poretku, unutarnjoj sigurnosti, javnom zdravlju ili međunarodnim odnosima, među ostalim na osnovi upozorenja izdanog u Schengenskom informacijskom sustavu, Francuska Republika ili Kraljevina Španjolska od tijela Kneževine Andore zahtijeva da ukinu boravišnu dozvolu.

Kad zaprime takav zahtjev, tijela Kneževine Andore bez odgode ukidaju boravišnu dozvolu i o toj odluci obavješćuju dotičnu osobu te joj dostavljaju podatke za kontakt nadležnog tijela Francuske Republike ili Kraljevine Španjolske koje je zatražilo ukidanje.

Osim toga, dotična država schengenskog područja, uzimajući u obzir svoje obveze na temelju nacionalnog prava i prava Unije, podnositelja zahtjeva na njegov zahtjev obavješćuje o:

- a) svojem prigovoru na izdavanje ili produljenje boravišne dozvole;
- b) razlozima zbog kojih ga smatra prijetnjom javnom poretku, unutarnjoj sigurnosti, javnom zdravlju ili međunarodnim odnosima, uz, prema potrebi, sažetak tih razloga; i
- c) primjenjivim pravnim lijekovima u skladu s nacionalnim pravom i pravom Unije.

9. Ako je upozorenje u Schengenskom informacijskom sustavu izdano u svrhu odbijanja ulaska ili u svrhu vraćanja državljanina treće zemlje koji posjeduje boravišnu dozvolu koju je izdala Kneževina Andora, država članica koja je izdala to upozorenje savjetuje se s Francuskom Republikom ili Kraljevinom Španjolskom kako bi se procijenilo postoje li dostatni razlozi za ukidanje boravišne dozvole. Ti razlozi

mogu uključivati činjenicu da se državljanin treće zemlje smatra prijetnjom javnom poretku, unutarnjoj sigurnosti, javnom zdravlju ili međunarodnim odnosima država schengenskog područja.

10. Ako Francuska Republika ili Kraljevina Španjolska ne podnese prigovor na izdavanje ili produljenje boravišne dozvole državljaninu treće zemlje ili ne zatraži njezino ukidanje unatoč upozorenju u Schengenskom informacijskom sustavu u svrhu odbijanja ulaska ili u svrhu vraćanja dotične osobe, država schengenskog područja koja je izdala to upozorenje nije ga dužna izbrisati.

11. Kneževina Andora obavješćuje državu članicu koja provodi sigurnosnu procjenu o odbijanju zahtjeva za boravišnu dozvolu te o izdavanju, produljenju i ukidanju boravišne dozvole državljanina treće zemlje u roku od pet kalendarskih dana od datuma odluke nadležnog nacionalnog tijela o izdavanju, produljenju ili ukidanju boravišne dozvole. Kneževina Andora obavješćuje državu članicu koja provodi sigurnosnu procjenu u roku od pet kalendarskih dana od datuma odluke svojeg nadležnog nacionalnog tijela o odbijanju zahtjeva ili ukidanju boravišne dozvole državljanina treće zemlje i ako se to odbijanje ili ukidanje ne temelji na odredbama ovog Sporazuma.

12. Ako je na temelju stavka 10. dotičnom državljaninu treće zemlje boravišna dozvola izdana ili produljena ili nije ukinuta unatoč upozorenju u Schengenskom informacijskom sustavu u svrhu odbijanja ulaska ili u svrhu vraćanja, i boravišna dozvola je izdana za dotičnu osobu, ta boravišna dozvola nositelju ne daje pravo ulaska na državna područja država koje u cijelosti primjenjuju schengensku pravnu stečevinu, osim u svrhu tranzita u skladu s člankom 23.

13. Komisija obavješćuje Kneževinu Andoru o datumu početka primjene viznog informacijskog sustava (VIS) u skladu s Uredbom (EU) 2021/1134.

14. Ako ne postoji sporazum iz članka 20. stavka 1., stavci od 1. do 3. ovog članka primjenjuju se na članove obitelji građana Unije ili državljana Islanda, Lihtenštajna, Norveške ili Švicarske koji su državljani trećih zemalja, a koji su u njihovoj pratnji ili im se pridružuju u Kneževini Andori. Stavci od 4. do 13. ovog članka ne primjenjuju se na članove obitelji iz prethodne rečenice.

Članak 26.

Prijelazno pravilo za boravišne dozvole

1. Boravišne dozvole koje su tijela Kneževine Andore izdala državljanima trećih zemalja prije nego što je ovaj Sporazum stupio na snagu ostaju valjane najdulje dvije kalendarske godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma ili do datuma njihova isteka, ovisno o tome što nastupi ranije.

2. Francuska Republika i Kraljevina Španjolska zajedno obavješćuju Komisiju o primjercima takvih boravišnih dozvola u skladu s člankom 39. stavkom 1. točkom (a) Zakonika o schengenskim granicama.

3. Boravišne dozvole iz stavka 1. mogu se zamijeniti prije nego što isteknu pod uvjetom da ispunjavaju uvjete utvrđene u članku 25.

4. Tijela Kneževine Andore prema unaprijed utvrđenom ključu raspodjele obavješćuju Francusku Republiku ili Kraljevinu Španjolsku o boravišnim dozvolama državljana trećih zemalja koje su na snazi, uključujući osobne podatke njihovih nositelja u trenutku stupanja na snagu ovog Sporazuma. Francuska Republika ili Kraljevina Španjolska može provoditi provjere u relevantnim nacionalnim, međunarodnim i Unijinim bazama podataka, uključujući Schengenski informacijski sustav i popise EU-ovih mjera ograničavanja, te može zatražiti da tijela Kneževine Andore ukinu te boravišne dozvole radi javnog poretka ili unutarnje sigurnosti. Ako zaprime takav zahtjev, tijela Kneževine Andore povlače boravišnu dozvolu.

5. Kneževina Andora obavješćuje državu članicu koja provodi sigurnosnu procjenu o ukidanju boravišne dozvole u skladu sa stavkom 4. u roku od pet kalendarskih dana od datuma odluke nadležnog nacionalnog tijela o njezinu izdavanju, produljenju ili ukidanju. Kneževina Andora obavješćuje državu članicu koja provodi sigurnosnu procjenu u roku od pet kalendarskih dana od datuma odluke nadležnog nacionalnog tijela o izdavanju, produljenju ili ukidanju boravišne dozvole, kao i o ukidanju koje se ne temelji na odredbama ovog Sporazuma.

6. Ako ne postoji sporazum iz članka 20. stavka 1., stavci od 1. do 3. ovog članka primjenjuju se na članove obitelji građana Unije ili državljana Islanda, Lihtenštajna, Norveške ili Švicarske koji su državljani trećih zemalja, a koji su u njihovoj pratnji ili im se pridružuju u Kneževini Andori. Stavci 4. i 5. ovog članka ne primjenjuju se na članove obitelji iz prethodne rečenice.

Poglavlje 2.

PONOVNI PRIHVAT I VRAĆANJE DRŽAVLJANA TREĆIH ZEMALJA

Članak 27.

Odgovornost za vraćanje osoba koje nemaju pravo ulaska ili boravka

1. Kneževina Andora ponovno prihvaća sve državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva koji ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uvjete za ulazak i boravak na državnom području države schengenskog područja, pod uvjetom da se dokaže ili da se može razumno pretpostaviti da te osobe posjeduju ili su u trenutku ulaska posjedovale boravišnu dozvolu koju je izdala Kneževina Andora, čak i ako ta dozvola više nije valjana, osim ako su boravišnu dozvolu, vizu ili odobrenje putovanja u ETIAS-u dobile od države schengenskog područja koja podnosi zahtjev za ponovni prihvata dok je boravišna dozvola koju je izdala Kneževina Andora valjana ili nakon što je istekla.

2. Ako osoba koju treba ponovno prihvatiti posjeduje valjanu ili isteklu boravišnu dozvolu koju je izdala Kneževina Andora, nisu potrebne dodatne formalnosti za njezin ponovni prihvati.

3. Ako osoba koju treba ponovno prihvatiti ne posjeduje valjanu ili isteklu boravišnu dozvolu koju je izdala Kneževina Andora, država schengenskog područja podnosi zahtjev za ponovni prihvat. Zahtjev za ponovni prihvat sadržava informacije na temelju kojih se može razumno pretpostaviti da osoba posjeduje ili je u trenutku ulaska posjedovala boravišnu dozvolu koju je izdala Kneževina Andora. Zahtjev se može podnijeti bilo kojim komunikacijskim sredstvom, uključujući elektronička sredstva. Kneževina Andora na zahtjev za ponovni prihvat odgovara što prije, a najkasnije 24 sata nakon što je podnesen. Ako ne dostavi odgovor u tom roku, zahtjev se smatra prihvaćenim.

4. Kneževina Andora prihvaća upotrebu europske putne isprave za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom u obliku utvrđenom u Uredbi (EU) 2016/1953 Europskog parlamenta i Vijeća⁹ („europska putna isprava za vraćanje”).

Poglavlje 3. SIGURNOST

Članak 28. Države koje surađuju

Za potrebe ovog poglavlja „država” znači jedna od država schengenskog područja ili Kneževina Andora.

Članak 29. Razmjena informacija

1. Nadležna tijela Kneževine Andore i država schengenskog područja mogu, podložno uvjetima iz vlastitog nacionalnog prava, u okviru svojih ovlasti i u mjeri u kojoj to nije predviđeno u ovom poglavlju, pomagati jedna drugima pružanjem relevantnih informacija u svrhu:

- (a) sprečavanja, istrage ili otkrivanja kaznenih djela; i
- (b) zaštite od prijetnji javnoj sigurnosti i sprečavanja tih prijetnji.

2. Za potrebe ovog članka:

– „nadležno tijelo” znači svako nacionalno policijsko, carinsko ili drugo tijelo koje je u skladu s nacionalnim pravom ovlašteno za obavljanje aktivnosti navedenih u stavku 1.,

⁹ Uredba (EU) 2016/1953 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o uspostavi europske putne isprave za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom i stavljanju izvan snage Preporuke Vijeća od 30. studenog 1994. (SL L 311, 17.11.2016., str. 13).

– „kazneno djelo” znači svako ponašanje koje je kažnjivo na temelju kaznenog prava Kneževine Andore ili države schengenskog područja koja pruža ili prima informacije.

3. Nadležna tijela država schengenskog područja ili Kneževine Andore jedna od drugih mogu tražiti informacije, uključujući informacije o traženim i nestalim osobama te predmetima. Informacije se daju na zahtjev, podložno uvjetima nacionalnog prava koje se primjenjuje na nadležno tijelo koje ih daje i u okviru njegovih ovlasti.

4. Nadležna tijela država schengenskog područja ili Kneževine Andore mogu, podložno uvjetima iz svojeg nacionalnog prava i u okviru svojih ovlasti, jedna drugima na vlastitu inicijativu pružati informacije ako postoje objektivni razlozi zbog kojih se smatra da bi mogle biti relevantne za državu koja ih prima u svrhu sprečavanja, otkrivanja ili istrage kaznenih djela, posebno ako postoje objektivni razlozi za sumnju da podnositelj zahtjeva za boravišnu dozvolu predstavlja prijetnju javnoj sigurnosti i javnom poretku.

5. Informacije se mogu tražiti i pružati pod uvjetom da u skladu s nacionalnim pravom koje se primjenjuje na nadležno tijelo koje ih pruža ili prima nije propisano da se takvo traženje ili pružanje informacija odvija preko pravosudnih tijela. .

6. U hitnim slučajevima nadležno tijelo koje pruža informacije odgovara na zahtjev ili na vlastitu inicijativu daje informacije što je prije moguće.

7. Informacije koje se daju na temelju ovog članka ne smiju se upotrebljavati u svrhu izvođenja dokaza u postupcima pred pravosudnim tijelom bez prethodne pisane suglasnosti nadležnog tijela države schengenskog područja ili Kneževine Andore koje ih pruža. Nadležno tijelo države schengenskog područja ili Kneževine Andore koje pruža informacije može, podložno uvjetima nacionalnog prava koje se na njega primjenjuje, među ostalim primjenom bilateralnih ili multilateralnih sporazuma o uzajamnoj pravnoj pomoći ako je to potrebno u skladu s nacionalnim pravom, pristati na to da se informacije koriste u svrhu izvođenja dokaza pred pravosudnim tijelom u državi schengenskog područja koja ih je primila ili Kneževini Andori. Isto tako, ako se informacije daju na vlastitu inicijativu, nadležno tijelo koje ih daje može pristati na to da se koriste u svrhu izvođenja dokaza u postupcima pred pravosudnim tijelom u državi schengenskog područja koja ih je primila ili Kneževini Andori, podložno uvjetima nacionalnog prava koje se na njega primjenjuje, među ostalim primjenom bilateralnih ili multilateralnih sporazuma o uzajamnoj pravnoj pomoći ako je to potrebno u skladu s nacionalnim pravom.

8. Nadležno tijelo koje pruža informacije može, u skladu s relevantnim nacionalnim pravom, odrediti uvjete za upotrebu pruženih informacija.

9. Nadležno tijelo države schengenskog područja ili Kneževine Andore može pružiti informacije bilo koje vrste koje posjeduje, podložno uvjetima nacionalnog prava koje se na njega primjenjuje i u okviru svojih ovlasti. To može uključivati informacije dobivene iz drugih izvora samo ako je njihov daljnji prijenos dopušten u okviru u kojem ih je nadležno tijelo koje ih pruža dobilo.

10. Informacije se mogu pružati preko Europolove mrežne aplikacije za sigurnu razmjenu informacija (SIENA).

Članak 30. Kaznena evidencija

Države schengenskog područja i Kneževina Andora razmjenjuju informacije o kaznenoj evidenciji u skladu s relevantnim bilateralnim sporazumima i Europskom konvencijom o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima.

Članak 31. Relevantne baze podataka

Kneževina Andora omogućuje službenicima država schengenskog područja koji sudjeluju u zajedničkim operacijama iz članka 35. da upotrebljavaju vlastite uređaje za uvid u vlastite relevantne nacionalne, Unijine i međunarodne baze podataka tijekom izvršavanja tih zadaća. Države schengenskog područja omogućuju službenicima Kneževine Andore koji sudjeluju u tim zajedničkim operacijama da upotrebljavaju vlastite uređaje za uvid u vlastite relevantne nacionalne i međunarodne baze podataka tijekom izvršavanja tih zadaća.

Članak 32. Prekogranični nadzor

1. Dopušta se provedba prekograničnog nadzora preko kopnenih i zračnih granica, u skladu s odredbama ovog članka.

2. Za potrebe ovog članka „prekogranični nadzor” znači nastavak nadzora koji provode nadležna tijela jedne od država schengenskog područja ili Kneževine Andore, koja u okviru kaznene istrage na svojem državnom području nadziru osobu za koju se pretpostavlja da je sudjelovala u kaznenom djelu ili osobu koja bi mogla pomoći u identifikaciji ili pronalasku takve osobe. Nadležna tijela države schengenskog područja mogu zatražiti nastavak nadzora u Kneževini Andori, a nadležna tijela Kneževine Andore mogu zatražiti nastavak nadzora u državama schengenskog područja.

3. Za potrebe ovog članka „kazneno djelo” znači kazneno djelo koje je u skladu sa zakonima države koja traži prekogranični nadzor i zakonima države koja ga treba odobriti kažnjivo lišavanjem slobode ili sigurnosnom mjerom s lišavanjem slobode u najduljem trajanju od barem jedne godine ili strožom kaznom.

4. Nadležna tijela država schengenskog područja ili Kneževine Andore odgovaraju na zahtjev za prekogranični nadzor u roku od osam sati od njegova primitka. Ako je zbog posebno hitnih razloga odgovor potreban u kraćem roku, nadležna tijela država schengenskog područja ili Kneževine Andore odgovaraju najkasnije kad službenici iz države koja podnosi zahtjev namjeravaju ući na državno područje država schengenskog područja ili Kneževine Andore, ovisno o slučaju. Ako se odgovor ne dostavi u navedenim rokovima, smatra se da je nastavak prekograničnog nadzora odobren. Odobrenje se može povući u bilo kojem trenutku.

5. Zahtjev se podnosi u skladu s postupkom utvrđenim u operativnim aranžmanima iz članka 16. i šalje se nadležnim tijelima država schengenskog područja ili Kneževine Andore koja su u skladu s tim operativnim aranžmanima ovlaštena dati ili proslijediti zatraženo odobrenje.

6. Ako nadležna tijela država schengenskog područja ili Kneževine Andore odluče ne odobriti prekogranični nadzor ili povući odobrenje dano na temelju stavka 4., što prije navode razloge za to u pisanom obliku i na zahtjev druge strane preuzimaju operaciju nadzora.

7. Ako se zbog posebno hitnih razloga ne može zatražiti prethodno odobrenje od druge države, nadležna tijela koja provode prekogranični nadzor ovlaštena su nastaviti preko granice nadzirati osobu za koju se pretpostavlja da je počinila kaznena djela ili osobu koja bi mogla pomoći u identifikaciji ili pronalasku takve osobe, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) nadležno tijelo države na čijem se državnom području nadzor treba nastaviti mora se odmah se obavijestiti da je tijekom nadzora prijeđena granica; i

(b) zamolba za prekogranični nadzor, koja se podnosi u skladu sa stavkom 5. i u kojoj se navode razlozi za prelazak granice bez prethodnog odobrenja, podnosi se odmah.

Nadzor prestaje čim država na čijem se državnom području provodi to zatraži na temelju obavijesti iz točke (a) ili zamolbe iz točke (b) ili, ako odobrenje nije dobiveno, pet sati nakon prelaska granice.

8. Prekogranični nadzor provodi se samo pod sljedećim uvjetima:

(a) službenici nadležnih tijela koji provode prekogranični nadzor poštuju odredbe ovog članka i pravo države na čijem državnom području djeluju te slijede upute nadležnih lokalnih tijela;

- (b) osim u situacijama navedenima u stavku 7., službenici nadležnih tijela tijekom prekograničnog nadzora kod sebe imaju isprave koje potvrđuju da je odobrenje izdano;
- (c) službenici nadležnih tijela koji provode prekogranični nadzor moraju u svakom trenutku moći dokazati da postupaju u službenom svojstvu;
- (d) službenici nadležnih tijela koji provode prekogranični nadzor mogu nositi službeno oružje tijekom nadzora, osim ako država koja treba odobriti nadzor odluči drukčije. Upotreba oružja zabranjena je, osim u slučajevima zakonite samoobrane;
- (e) zabranjen je ulazak u privatne domove i mjesta koja nisu dostupna javnosti;
- (f) službenici nadležnih tijela koji provode prekogranični nadzor ne mogu zaustaviti i zahtijevati identifikaciju osobe ni uhititi osobu pod prekograničnim nadzorom;
- (g) sve poduzete radnje opisuju se u izvješću nadležnim tijelima države na čijem su se državnom području dogodile. Od službenika nadležnih tijela koji provode prekogranični nadzor može se zatražiti da to učine osobno;
- (h) kad to zatraže nadležna tijela države na čijem se državnom području provodio prekogranični nadzor, država iz koje dolaze tijela za nadzor pomaže u istrazi nakon operacije u kojoj su sudjelovala njezina tijela, uključujući sudske postupke.

Članak 33. Potjera

1. Nadležna tijela Francuske Republike, Kraljevine Španjolske ili Kneževine Andore koja na svojem državnom području vrše potjeru za osobom koja je zatečena u izvršenju ili sudjelovanju u kaznenom djelu ovlaštena su nastaviti potjeru na državnom području druge države bez njezina prethodnog odobrenja ako zbog posebne hitnosti nije moguće obavijestiti nadležna tijela druge države na jedan od načina iz članka 34. prije ulaska na to državno područje ili ako takva tijela ne mogu pravovremeno stići na mjesto događaja kako bi preuzela vođenje potjere.

Isto vrijedi i ako je osoba za kojom se vrši potjera pobjegla iz pritvora ili dok je na izdržavanju kazne koja podrazumijeva lišavanje slobode.

Službenici koji vrše potjeru odmah, a u svakom slučaju najkasnije prilikom prelaska granice, stupaju u kontakt s nadležnim tijelima države na čijem državnom području treba obaviti potjeru. Potjera prestaje čim nadležna tijela države na čijem se državnom području potjera vrši to zatraže. Na zahtjev službenika koji vrše potjeru lokalna tijela utvrđuju identitet osobe koja je predmet potjere ili tu osobu zadržavaju.

2. Za potrebe ovog članka „kazneno djelo” znači kazneno djelo koje je u skladu sa zakonima države koja traži prekogranični nadzor i zakonima države koja ga treba odobriti kažnjivo lišavanjem slobode ili sigurnosnom mjerom s lišavanjem slobode u najduljem trajanju od barem jedne godine ili strožom kaznom. Ako je na državnom području države koja podnosi zahtjev donesena osuđujuća presuda na kaznu zatvora ili sigurnosnu mjeru, sankcija mora biti izrečena u trajanju od najmanje četiri mjeseca.

3. Potjera se provodi u skladu s jednim od sljedećih postupaka, kako je definirano u operativnim aranžmanima predviđenima člankom 16.:

(a) službenici koji obavljaju potjeru nemaju pravo uhititi osobu za kojom se vrši potjera; ili

(b) ako se ne podnese zahtjev za prestanak potjere, a lokalna tijela ne mogu dovoljno brzo intervenirati, službenici koji vrše potjeru mogu zadržati osobu za kojom se vrši potjera dok službenici nadležnih tijela države na čijem se državnom području vrši potjera, a koji o tome moraju biti odmah obaviješteni, ne utvrde identitet osobe ili je uhite.

4. Potjera se provodi u skladu sa stavcima 1., 3. i 5. te na jedan od sljedećih načina, kako je definirano u operativnim aranžmanima predviđenima člankom 16.:

(a) na području ili u vremenu od prelaska granice, kako je utvrđeno u operativnim aranžmanima; ili

(b) bez prostornog ili vremenskog ograničenja.

5. Potjera se vrši samo pod sljedećim uvjetima:

(a) službenici koji vrše potjeru poštuju odredbe ovog članka i pravo nadležnih tijela države na čijem državnom području djeluju te slijede upute koje izdaju nadležna lokalna tijela;

(b) potjera se može vršiti preko kopnenih granica i u zračnom prostoru;

(c) zabranjen je ulazak u privatne domove i mjesta koja nisu dostupna javnosti;

(d) službenici koji obavljaju potjeru moraju biti lako prepoznatljivi, bilo po uniformi, traci na rukavu ili dodacima koje stavljaju na svoja vozila. Zabranjeno je nošenje civilne odjeće zajedno s upotrebom neoznačenih vozila bez prethodno navedenih identifikacija. Službenici koji vrše potjeru u svakom trenutku moraju moći dokazati da postupaju u službenom svojstvu;

(e) službenici koji vrše potjeru mogu nositi službeno oružje, no njegova je upotreba zabranjena, osim u slučajevima zakonite samoobrane;

(f) ako se osobu za kojom se vrši potjera uspije zadržati kako je predviđeno u stavku 3. točki (b) i dovesti pred nadležna lokalna tijela, smije ju se podvrgnuti samo sigurnosnoj pretrazi. Tijekom prijevoza mogu se upotrebljavati lisice, a predmeti koje osoba posjeduje mogu se oduzeti;

(g) nakon potjere službenici koji su vršili potjeru pojavljuju se pred nadležnim lokalnim tijelima države na čijem su državnom području djelovali i izvješćuju o svojem zadatku. Na zahtjev tih tijela ostaju im na raspolaganju dok se okolnosti njihova postupanja dovoljno ne razjasne; taj uvjet vrijedi čak i ako potjera nije rezultirala uhićenjem osobe za kojom se vršila.

Članak 34. Komunikacija

U skladu s odgovarajućim međunarodnim sporazumima te vodeći računa o mjesnim prilikama i tehničkim mogućnostima Francuska Republika, Kraljevina Španjolska i Kneževina Andora uspostavljaju komunikacijske linije i druge izravne veze kako bi olakšale policijsku i carinsku suradnju, a posebno pravovremeno prenošenje informacija u svrhu prekograničnog nadzora i potjere.

Članak 35. Zajedničke operacije

1. Kako bi se ojačala policijska suradnja, nadležna tijela Kneževine Andore i država schengenskog područja imenovana u operativnim aranžmanima iz članka 16. mogu u svrhu održavanja javnog reda i sigurnosti te sprečavanja kaznenih djela uvesti zajedničke ophodnje i druge zajedničke operacije u kojima imenovani službenici iz jedne države sudjeluju u operacijama na državnom području druge države.

2. Za potrebe ovog članka „kazneno djelo” znači kazneno djelo koje je u skladu sa zakonima države koja traži prekogranični nadzor i zakonima države koja ga treba odobriti kažnjivo lišavanjem slobode ili sigurnosnom mjerom s lišavanjem slobode u najduljem trajanju od barem jedne godine ili strožom kaznom. Ako je na državnom području države koja podnosi zahtjev donesena osuđujuća presuda na kaznu zatvora ili sigurnosnu mjeru, sankcija mora biti izrečena u trajanju od najmanje četiri mjeseca.

3. U ulozi države domaćina Kneževina Andora i država schengenskog područja u skladu sa svojim nacionalnim pravom i uz suglasnost države koja ih upućuje mogu dodijeliti izvršne ovlasti službenicima države koja ih upućuje uključenima u zajedničke operacije ili, u mjeri u kojoj to dopušta pravo države domaćina, dopustiti službenicima države koja ih upućuje da izvršavaju svoje izvršne ovlasti u skladu s nacionalnim pravom države koja ih upućuje. Takve izvršne ovlasti mogu se provoditi samo pod vodstvom, a u pravilu i u prisutnosti službenika iz države domaćina. Službenici države koja ih upućuje podliježu nacionalnom pravu države domaćina. Država domaćin preuzima odgovornost za njihove postupke.

4. Službenici države koja ih upućuje uključeni u zajedničke operacije podliježu uputama koje izdaju nadležna tijela države domaćina.

Članak 36.

Zaštita i pomoć tijekom zajedničke operacije

Nadležna tijela Kneževine Andore i država schengenskog područja službenicima koji prelaze granice pružaju istu razinu zaštite i pomoći tijekom obavljanja dužnosti koju pružaju i svojim vlastitim službenicima.

Članak 37.

Prekogranične operacije

1. Tijekom operacija iz članaka 32. i 33. službenici iz države schengenskog područja koji djeluju na državnom području Kneževine Andore ili službenici iz Kneževine Andore koji djeluju na državnom području države schengenskog područja („država koja ih upućuje”) smatraju se službenicima države na čijem državnom području djeluju („država domaćin”) u odnosu na kaznena djela koja se protiv njih počine ili koja oni počine u državi domaćinu.

2. Kad službenici iz države koja ih upućuje u skladu s člancima 32. i 33. djeluju na državnom području države domaćina, država koja ih upućuje odgovorna je za svu štetu koju prouzroče tijekom operacija u državi domaćinu u skladu s pravom države domaćina.

3. Država domaćin nadoknađuje štetu iz stavka 2. pod uvjetima koji se primjenjuju na štetu koju prouzroče njezini službenici.

4. Država čiji su službenici koje je uputila nanijeli štetu osobi na državnom području države domaćina toj državi nadoknađuje sve iznose koje je platila žrtvama ili osobama ovlaštenima u njihovo ime.

5. Ne dovodeći u pitanje ostvarivanje svojih prava prema trećim stranama, s iznimkom stavka 4., država domaćin u slučaju iz stavka 2. suzdržava se od zahtjeva da joj država koja je uputila službenike nadoknadi pretrpjelu štetu.

GLAVA III.

PROVEDBA, PRIMJENA I IZVRŠENJE

Članak 38.

Upućivanja na pravo Europske unije

1. Osim ako je izričito predviđeno drukčije, sva upućivanja na pravo Europske unije u ovom Sporazumu tumače se kao upućivanja na pravo Europske unije, među ostalim kako je izmijenjeno ili zamijenjeno.

2. Ako se u ovom Sporazumu upućuje na pravne akte Europske unije ili njihove odredbe, takvo se upućivanje, ako je relevantno, tumači tako da uključuje upućivanje na pravne akte Europske unije ili njihove odredbe koji se, iako zamijenjeni ili stavljeni izvan snage aktom na koji se upućuje, nastavljaju primjenjivati u skladu s tim aktom.

3. Za potrebe ovog Sporazuma upućivanja na pravne akte Europske unije koji se primjenjuju na temelju ovog Sporazuma tumače se tako da uključuju upućivanja na relevantne pravne akte Europske unije o dopuni ili provedbi tih odredaba.

Članak 39.

Pravni akti Europske unije koje Kneževina Andora treba provesti

1. Kneževina Andora provodi pravne akte Europske unije iz Priloga I. ovom Sporazumu u rokovima i podložno prilagodbama navedenima u tom prilogu.

2. Ako su pravni akti Europske unije iz Priloga I. izmijenjeni ili zamijenjeni, upućivanja na njih tumače se kao upućivanja na pravne akte Europske unije kako su izmijenjeni ili zamijenjeni. Zajednički odbor revidira Prilog I. ovom Sporazumu i usklađuje ga sa svim pravnim aktima Europske unije o izmjeni, zamjeni ili dopuni pravnih akata Europske unije navedenih u Prilogu I. čim Europska unija donese takav pravni akt Europska unija u tu svrhu u najkraćem mogućem roku nakon donošenja u okviru Zajedničkog odbora obavješćuje Kneževinu Andoru o svakom aktu o izmjeni, zamjeni ili dopuni pravnih akata Europske unije iz Priloga I.

3. Ne dovodeći u pitanje članak 50., u slučajevima u kojima Zajednički odbor ne postigne dogovor o ažuriranju Priloga I. tako da se pravni akti Europske unije iz tog priloga usklade s pravnim aktima Europske unije o njihovoj izmjeni, zamjeni ili dopuni u roku od tri mjeseca nakon donošenja takvih pravnih akata Europske unije kojima se uvode izmjene, zamjene ili dopune, svaka stranka može prekinuti suradnju na temelju ovog Sporazuma pisanom obavješću poslanom diplomatskim putem. Taj dio Sporazuma prestaje biti na snazi prvog dana mjeseca koji slijedi nakon datuma obavijesti.

DIO TREĆI

RJEŠAVANJE SPOROVA I HORIZONTALNE ODREDBE

Članak 40. **Sporovi**

1. Sporovi povezani s tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma rješavaju se savjetovanjem između stranaka i ne upućuju se na rješavanje nijednom nacionalnom ili međunarodnom sudu ili trećoj strani, osim ako stranke odluče drukčije na temelju prethodno navedenih savjetovanja.

2. Savjetovanja iz stavka 1. održavaju se u okviru Zajedničkog odbora.

Članak 41. **Ispunjavanje obveza, nadzor i izvršenje**

1. Ako stranka smatra da druga stranka nije ispunila određenu obvezu iz ovog Sporazuma, o tome obavješćuje tu drugu stranku. Stranke održavaju savjetovanja iz članka 40. kako bi postigle obostrano prihvatljivo rješenje. Ako u tome ne uspiju, stranka koja je podnijela obavijest može poduzeti odgovarajuće mjere. Za potrebe ovog stavka „odgovarajuće mjere” mogu uključivati suspenziju ili raskid ovog Sporazuma.

2. Ako stranka smatra da druga stranka nije ispunila bilo koju od obveza koje su opisane kao ključni elementi u članku 6., o tome obavješćuje tu drugu stranku i odmah može poduzeti odgovarajuće mjere bez potrebe za održavanjem savjetovanja iz članka 40. Za potrebe ovog stavka „odgovarajuće mjere” mogu uključivati suspenziju, djelomično ili u cijelosti, ovog Sporazuma.

3. Ako stranka smatra da druga stranka nije ispunila bilo koju od obveza iz članaka 19., 24., 25. i 27., o tome obavješćuje tu drugu stranku i odmah može suspendirati primjenu članka 10. bez potrebe za održavanjem savjetovanja iz članka 40.

4. „Odgovarajuće mjere” iz ovog članka poduzimaju se uz potpuno poštovanje međunarodnog prava i razmjerne su neispunjavanju obveza iz ovog Sporazuma, što posebno znači da su njihov opseg i trajanje ograničeni na ono što je nužno za ispravljanje situacije. Prednost se mora dati onim mjerama koje najmanje narušavaju funkcioniranje ovog Sporazuma.

Članak 42. **Suspenzija obveza iz sigurnosnih razloga**

1. Neovisno o članku 50., stranka koja smatra da je izložena ozbiljnoj i trajnoj prijetnji unutarnjoj sigurnosti zbog nepostojanja nadzora između država schengenskog područja i Kneževine Andore može privremeno djelomično ili u cijelosti suspendirati provedbu svojih obveza na temelju ovog Sporazuma.

Unija ili, ako je primjenjivo, država koja je pristupila Sporazumu u skladu s člankom 52. savjetuje se s Francuskom Republikom i Kraljevinom Španjolskom i uzima u obzir mišljenje Francuske Republike i Kraljevine Španjolske prije privremene suspenzije provedbe svojih obveza na temelju ovog Sporazuma.

2. Ako stranka namjerava suspendirati svoje obveze u skladu sa stavkom 1., o tome obavješćuje Zajednički odbor. U toj obavijesti navodi razdoblje u kojem namjerava privremeno suspendirati svoje obveze, kao i opseg obveza koje će suspendirati. Privremena suspenzija obveza te stranke stupa na snagu osmog dana od obavijesti ili na eventualni kasniji datum koji je u njoj naveden. Francuska Republika i Kraljevina Španjolska i Kneževina Andora na temelju toga ponovno uvode granične kontrole između Unije i Kneževine Andore.

Članak 43.

Suspenzija obveza povezanih s bezviznim statusom građana Unije, državljana države koja nije članica EU-a, a koja je pristupila ovom Sporazumu i državljana Kneževine Andore

Stranka može suspendirati članak 20. stavke 2. i 3., posebno zbog razloga javnog poretka, zaštite nacionalne sigurnosti ili zaštite javnog zdravlja, nezakonite imigracije ili nakon što druga stranka ponovno uvede obvezu posjedovanja vize. Odluka o suspenziji priopćuje se drugim strankama najkasnije dva mjeseca prije planiranog stupanja na snagu. Stranka koja je suspendirala primjenu članka 20. stavaka 2. i 3. odmah obavješćuje drugu stranku ako prestanu postojati razlozi za tu suspenziju te ukida tu suspenziju.

DIO ČETVRTI ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 44.

Odnos s drugim sporazumima

Ovaj Sporazum i svi dopunski sporazumi primjenjuju se ne dovodeći u pitanje nijedan postojeći i budući sporazum između Kneževine Andore, s jedne strane, i Unije ili država schengenskog područja, s druge strane, pod uvjetom da s njim nisu nespojivi.

Članak 45.

Izmjene

1. Stranke se mogu pisanim putem dogovoriti o izmjeni ovog Sporazuma. Izmjene se primjenjuju u skladu s člancima 54. i 55.

2. Zajednički odbor može izmijeniti Prilog I. ovom Sporazumu kako je navedeno u članku 10.

Članak 46.

Preispitivanje provedbe

1. Zajednički odbor preispituje provedbu ovog Sporazuma i dopunskih sporazuma te sva pitanja povezana s njim četiri godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma i redovito nakon toga. U tom se preispitivanju navodi zajednička ocjena predstavnika stranaka ili, alternativno, ocjena predstavnika svake stranke.

2. Ako Kneževina Andora odluči početi izdavati vize za kratkotrajni ili dugotrajni boravak državljanima trećih zemalja, stranke zajednički preispituju Sporazum.

3. Nakon preispitivanja iz stavka 1. i ne dovodeći u pitanje članak 50., svaka stranka može odlučiti raskinuti ovaj Sporazum pisanom obaviješću poslanom diplomatskim putem. Ovaj Sporazum i svi dopunski sporazumi prestaju biti na snazi prvog dana dvanaestog mjeseca nakon datuma obavijesti.

Članak 47.

Povjerljive informacije

1. Ništa u ovom Sporazumu ili bilo kojem dopunskom sporazumu ne tumači se kao obveza stranke da otkrije povjerljive informacije čije bi objavljivanje ometalo izvršavanje zakonodavstva ili na neki drugi način bilo protivno javnom interesu ili informacije koje bi mogle dovesti u pitanje legitimne komercijalne interese pojedinih javnih ili privatnih poduzeća.

2. Ako stranka Zajedničkom odboru dostavi informacije koje se prema njezinim zakonima i drugim propisima smatraju povjerljivima, druga stranka s tim informacijama postupa kao s povjerljivim informacijama, osim ako stranka koja je dostavila informacije pristane na drukčije postupanje.

Članak 48.
Klasificirani podaci i osjetljivi neklasificirani podaci

Ništa u ovom Sporazumu ili u bilo kojem dopunskom sporazumu ne tumači se kao da se od stranke zahtijeva da stavi na raspolaganje klasificirane podatke.

Stranke se dogovaraju o uputama za postupanje kako bi zaštitile osjetljive neklasificirane podatke koje razmjenjuju.

Članak 49.
Sastavni dijelovi ovog Sporazuma

Prilog ovom Sporazumu i bilješke uz njega njegov su sastavni dio.

Članak 50.
Prestanak

Europska unija i Kneževina Andora mogu raskinuti ovaj Sporazum pisanom obaviješću poslanom diplomatskim putem. Ovaj Sporazum i svi dopunski sporazumi prestaju biti na snazi prvog dana dvanaestog mjeseca nakon datuma obavijesti.

Članak 51.
Teritorijalno područje primjene

1. Ovaj se Sporazum primjenjuje, s jedne strane, na državnim područjima na kojima se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije i pod uvjetima utvrđenima u tim ugovorima te, s druge strane, na državnom području Kneževine Andore.
2. Ovaj se Sporazum primjenjuje i na državnom području države koja u cijelosti primjenjuje schengensku pravnu stečevinu i pristupila je ovom Sporazumu u skladu s člankom 52.
3. Europska unija obavješćuje Kneževinu Andoru ako se u skladu sa stavkom 2. ovaj Sporazum nakon stupanja na snagu počne primjenjivati u odnosu na državu koja u cijelosti primjenjuje schengensku pravnu stečevinu, a prethodno nije bila obvezana Sporazumom. U tom se slučaju Sporazum u odnosu na tu državu primjenjuje prvog dana mjeseca nakon mjeseca u kojem Kneževina Andora primi obavijest.

Članak 52.
Pristupanje država koje su dio schengenskog područja ovom Sporazumu u skladu s međunarodnim pravom

1. Ovom Sporazumu može pristupiti svaka država koja u cijelosti primjenjuje schengensku pravnu stečevinu u skladu s Protokolom br. 22 o stajalištu Danske ili na temelju sporazuma kojim se predviđa

njezino pridruživanje provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine („sporazum o pridruživanju Schengenu”).

2. Isprava o pristupanju polaže se kod depozitara.

3. Pristupanje stupa na snagu tridesetog dana od datuma polaganja isprave o pristupanju, osim ako je u toj ispravi naveden drugi datum koji su prihvatile i Europska unija i Kneževina Andora.

4. Svaka država koja pristupa ovom Sporazumu bez zadržke prihvaća prava i obveze koji se primjenjuju na države koje u cijelosti primjenjuju schengensku pravnu stečevinu, kako su utvrđeni u ovom Sporazumu. Međutim, prva rečenica ne obvezuje državu pristupnicu koja nije država članica EU-a da primjenjuje odredbe prava Unije na koje se upućuje u ovom Sporazumu ili da takve odredbe tumači u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije koja se na nju inače ne bi primjenjivala na temelju drugih sporazuma koje je sklopila s Europskom unijom.

5. Svaka država koja je pristupila na temelju stavka 1. ovog članka može se povući iz ovog Sporazuma pisanom obavješću depozitaru. Takvo povlačenje stupa na snagu prvog dana dvanaestog mjeseca nakon datuma obavijesti. To ne utječe na nastavak primjene Sporazuma među preostalim strankama.

6. U slučaju povlačenja u skladu sa stavkom 5. i ne dovodeći u pitanje Protokol br. 22. ili relevantne sporazume o pridruživanju Schengenu, kako je primjenjivo, Unija i država koja se povlači dogovaraju odgovarajuće i proporcionalne mjere koje donose zajednički kako bi se očuvalo djelotvorno funkcioniranje ovog Sporazuma.

Članak 53.

Vjerodostojni tekstovi

Ovaj je Sporazum sastavljen u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, katalonskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

Članak 54.

Stupanje na snagu

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon onog u kojem su stranke obavijestile depozitara o tome da su ispunile svoje unutarnje zahtjeve i završile svoje unutarnje postupke za utvrđivanje pristanka da budu obvezane ovim Sporazumom.

2. Ovaj Sporazum sklapa se na neograničeno razdoblje.

Članak 55.
Privremena primjena

1. Europska unija, država koja može pristupiti ovom Sporazumu u skladu s člankom 52. i Kneževina Andora ovaj Sporazum u cijelosti ili djelomično mogu primjenjivati privremeno u skladu sa svojim unutarnjim postupcima i zakonodavstvom.

2. Privremena primjena počinje prvog dana u mjesecu koji slijedi nakon datuma na koji je:

- (a) Europska unija obavijestila depozitara o završetku potrebnih postupaka i naznačila koji se dijelovi ovog Sporazuma privremeno primjenjuju; i
- (b) Kneževina Andora obavijestila depozitara o završetku potrebnih postupaka i potvrdila da se slaže s dijelovima ovog Sporazuma koji se privremeno primjenjuju;
- (c) država koja može pristupiti ovom Sporazumu u skladu s člankom 52. obavijestila depozitara o završetku potrebnih postupaka i naznačila koji se dijelovi ovog Sporazuma privremeno primjenjuju.

3. Za potrebe privremene primjene ovog Sporazuma izraz „stupanje na snagu ovog Sporazuma” znači datum početka privremene primjene. Zajednički odbor uspostavljen na temelju ovog Sporazuma tijekom njegove privremene primjene može obavljati svoje funkcije u mjeri u kojoj su potrebne za tu privremenu primjenu. Odluke donesene u okviru izvršavanja njegovih funkcija prestaju proizvoditi učinke ako se prekine privremena primjena ovog Sporazuma.

Članak 56.
Depozitar

1. Obavijesti iz članaka 54. i 55. šalju se Uredu za ugovore Glavnog tajništva Vijeća Europske unije ili njegovu sljedniku, koji je depozitar ovog Sporazuma.

2. Depozitar obavještuje Europsku uniju, državu koja je pristupila ovom Sporazumu u skladu s člankom 52. i Kneževinu Andoru o polaganju svake isprave o pristupanju u skladu s člankom 52. i svakoj obavijesti poslanoj u skladu s člankom 55.

PRILOG I.

Pravni akti Europske unije koje Kneževina Andora treba provesti

- Uredba Vijeća (EZ) br. 1030/2002 od 13. lipnja 2002. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja (SL L 157, 15.6.2002., str. 1.).